

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Misija g. de Jouvenela

Zunanjo politiko Francije že od nekdaj označuje izredna gibčnost in prožnost. Tudi v povojnem desetletju je francoska diplomacija razvila v Evropi in v prekmorskih državah izredno delavnost. Često v presenetljivih variacijah. O francoski zunanji politiki bi se ne moglo reči, kakor o angleški, da je dogmatična, ki žilavo sledi stoletnim tradicijam, menja je le taktiko in oblike pri zasledovanju daleč postavljenih ciljev. Ko gledamo v bližnjo preteklost in tehtamo razne faze Briandove politike, se nam po sebi vsiljuje zaključek, da je rajni Briand verjel, da bo mogoče s poraženo in ponižano Nemčijo skleniti iskren sporazum in fiksirati stoletno nasprotje med Nemci in Francozi ter tako zaceliti poglavitno politično rano Evrope. Briand je bil neke vrste politični romantičar, bil je idealist in prerok miru, ki je verjel v Francozijo in izmirjenje Francije z Germanijo. Toda kdor pozna Francoze ve, da jih ni bilo mnogo, ki so tako mislili in gledali na bodoči politični razvoj, kakor si ga je umišljali Briand. A tudi tostran Rena je sladka muzika politične violine francoskega državnika naletela le redko kje na sprejemljiva ušesa. Tenke vezi, ki so se spletale preko Rena, je z brutalno silo presekala Hitlerjev pokret, ki je rasel kakor plaz in grozil, da zdaj zdaj zagradi za državno krmilo in prične izvajati svoje maščevalne načrte. Francozi so prisluhnili in razumeli. Hitler je potegnil nemški narod za seboj, ker je javno izpovedoval, da osvoboditi Nemčijo »verig in suženjstva mirovnih pogodb« (ter plačevanja dolgov, ker je obljubljal obnovo predvojne germanske slave in moči).

Briandova pan-evropska politika se je zamajala v temeljih. Hitler sicer ni prišel na oblast, zato pa je Papen izvajal njegovo politiko in jo izvajal sedaj general Schleicher, le da bolj previdno, ker je pametnejši, zato pa tem bolj do sledno. Briand je moral prepustiti svoje mesto Tardieuju, čigar prva skrb je bila, da pohiti v London in osveži pri Angležih spomine na predvojno sentente cordiale. V tem trenutku je bilo konec francoske germanofilske politike. Pričele so se spletati nove politične zveze, ki povsem spominjajo na politično grupacijo Evrope pred vojno in tudi med vojno. Je že tako: Vojno zavezništvo je kakor mladostno prijateljstvo. Tudi po letih in desetletjih ostanejo živi spomini.

Dobri odnosi z Anglijo itak nikdar niso bili prekinjeni. Toda lansko leto je Francija presenetila svet s pogodbo z Rusijo in vključila vanjo še svojega vzhodnega zaveznika — Poljsko. Kljub izrednim naporom se nemški diplomaciji ni posrežilo paralizirati te dalekosežne politične poteze francoske diplomacije. Istočasno pa so Francozi zastavili svoje delo tudi v Rimu, da raztro posili zavezništvo Nemčije in Italije in uduše najglasnejšega oznanjevalca revizionizma — Mussolinija.

Medtem so volitve v Franciji spravile na površje levčarje in mnogi so verjeli, da bodo socialisti radi znanih antipati do fašizma napram Italiji zunanji politični kurz poosttrili. No, vsem, ki so kaj podobnega pričakovali, je razblinil Huzije Herriot s svojimi znanimi izjavami v Toulonu in na estranknem zboru. V Franciji je že tako, da sestava zbornice kaže večasi desničarski obraz, pa vodi levčarsko politiko in da obratno levčarji nadaljujejo s politiko desničarjev. Quai d'Orsay je tudi pod Herriotovim vodstvom intenzivno in sistematično pripravljaj zblizanje s fašistično Italijo in tudi Paul-Boncourjeva politika se razvija v tem pravcu. Če bi še kaj o tem dvomili, nam o tem pravcu dajejo zadnji politični dogodki zanesljivo izvestnost.

Za francoskega poslanika v Rimu je namreč določen v posebni misiji senator Henry de Jouvenel, ki je kot sindikalist blizu fašističnemu gospodarskemu pojmovanju, gotovo pa eden najmočnejših in najglasnejših politikov sodobne Francije. Poleg tega stoji blizu francoskih vojaških krogov. G. Jouvenel je bil tisti, ki ni nikdar verjel v prijateljstvo z Nemčijo in ki že leta propagira v svoji »Revue des Vivants« zunanje-politično imperialno francosko tezo Ferryjevega in Delcasséjevega formata. Značilno je tudi, da je de Jouvenel že v maju 1931 na istem mestu z vse odločnostjo postavil zahtevo francosko-ruske pogodbe. Njegova je tudi teza, da je treba najprej z bivšimi zavezniki izvesti revizijo pogodb, ako do nje že mora priti. S to nalogo in v tej lastnosti odhaja sedaj v Rim, ko mu je Herriot sijajno pripravil pot z znano izjavo, da obljube zaveznikov Italiji po vojni niso bile izpolnjene...

Razven tega je Henry de Jouvenelova misija v Rimu že dalje časa sondalet senator Berenger, predsednik zunanje-političnega odbora francoskega senata. Te dni bo Berenger podal v senatu obširen referat o francosko-italijanskih povojnih odnosih, šele potem bo Jouvenel nastopil svojo pot v Rim. Kdor pozna mišljenje senatorja Berengerja, ki je znan zagovornik italijansko-francoskega prijateljstva, ne bo v dvomih, s kakšnimi instrukcijami odhaja novi francoski poslanik na svoje mesto. V političnih krogih sodijo, da so morala pogajanja že zelo daleč dozoriti, ker sicer bi Quai d'Orsay ne eksponiral s posebno politično misijo tako odličnega politika in tudi ne bi riskiral eventualne blamaže. Razven tega se po francoskem parlamentarnem zakonu morajo takšne izredne politične misije izvršiti v 6 mesecih in Jouvenel je na vprašanje izjavil, da obdrži svoje mesto v senatu. Torej bo prilično že znan termin, do katerega bodo pogajanja dovršena.

Na vidiku je torej italijanska francoska pogodba, kateri bo po vsej verjetnosti sledil tudi italijansko-jugoslovanski pakt, kakor je francosko-sovjetski pogodbi sledil poljsko-ruski pakt. Nekateri listi tudi v Jugoslaviji o tem že pišejo. Brez

Važne izjave iz Pariza in Londona:

Francija gradi most med Italijo in Jugoslavijo

Mussolini je postal skrajno miroljuben

PARIZ, 12. jan. fr. G. Henri de Jouvenel, novi francoski poslanik v Rimu, pred svojim odhodom na novo mesto ni štedil z izjavami. Nekateri diplomati radi molčijo, drugi zopet govorijo tako, da v bistvu nič ne povedo. Med zadnje spada g. de Jouvenel. Kadar je kaj povedal, je storil to tako, da je krenil francosko javnost, a istočasno tudi italijansko.

Značilen za g. De Jouvenela je poseben razgovor, ki ga je dovolil tik pred svojim odhodom urednika lista »Paris Soir«. Obrnil se je predvsem na francosko javnost, češ, naj nikar ne misli, da je novo Italijo že spoznala, ako ve za njene zahteve glede zagotovitve narodnih pravic Italijanov v Tunisu ali pa zahteve glede poprave tripolitanske meje. Ali lahko pričakujemo, pravi Jouvenel, da si bosta Francija in Italija podali roke, ako zadovoljivo rešimo vprašanja položaja Italijanov v Tunisu in oz. v Afriki? Potrebno je še drugo. Poskušati je treba razumeti z vsjo simpatijo in vsem zanimanjem duševno stanje italijanskega naroda, ki ga je Mussolini discipliniral in mu vtil tudi nove ambicije. Francozi naj se nikar ne plašijo nekoliko bombastičnega načina pisanja italijanskih listov; način izražanja v južnih narodih je vse bolj impulziven kakor pri severnih narodih. Zahteve fašistične diplomacije niso tako velike kakor kaže zunanja oblika, v kateri jih fašistični listi stavijo.

Po zaključnih izjavah sodeč bo De Jouvenel skušal zgraditi novo stavbo sporazuma med Italijo, Francijo in morda tudi Jugoslavijo na temeljih evropske solidarnosti: čut evropske solidarnosti je po mnenju novega poslanika bolj razvit, kakor splošno sodijo. Tudi če bi kdo hotel, — tako pravi — bi danes ne mogel rezati narodov zemlje na kose kakor nekdaj. Tudi Italija je gotovo pripravljena na »evropsko« rešitev današnjih problemov. Potrebno je samo, da vsaka država zavzame jasno del odgovornosti. Italija mora imeti občutek, da res igra vlogo akcionarja in ustanovitelja v upravnem odboru velikega podjetja, to je Evrope.

De Jouvenel udarja očividno tudi na sentimentalne strune italijanskega naroda, ki je postal pod fašizmom v nacionalnem pogledu do skrajnosti občutljiv. Vprašanje je seveda, ali se bodo v Rimu zadovoljili s platoničnimi pokloni, kakršnih doslej tudi pred nastopom Jouvenela od francoske strani prav za prav nikoli ni manjkalo. Herriot je šel v svoji znani izjavi na kongresu radikalne socialistične stranke celo dalje, ko je dejal, da ni bila Italija dovolj poplačana na mirovnih konferencah za svoje žrtve v svetovni vojni.

Kaj menijo v Parizu

V diplomatskih krogih smatrajo, da je sedanjí trenutok, ko so v Franciji prav za prav na vladi socialisti, zelo ugoden za sporazum z Italijo. Že Herriot je prepričal svoje tovariše, ki so najhujši nasprotniki fašizma, da nikakor ni v interesu Francije, da se vtika v notranje politične zadeve v Italiji in se pred pogajanj izprašuje, ali vlada v Italiji demokracija ali fašizem. Vprašanje režima kot takšnega ne igra danes v Franciji nobene vloge več. Paul Boncour pa se bo pokazal z vsaktero državo še mnogo bolj spravljiv, kakor se je Herriot. Treba pa je računati na dejstvo, da stoji Boncourjeva vlada več ali manj na šibkih nogah in da desničarji komaj čakajo, da jo strmoglavijo. Zato so desničarskemu tisku dobrodošli nekateri članki v fašističnih listih, ki so bili prav te dni posvečeni n. pr. Korziki. Tako je »Giornale d'Italia« prav te dni priobčil dolg popis razmer na Korziki, v katerem prihaja do zaključka, da je Korzika italijanska in da je pod Francijo gospodarsko popolnoma obubožala.

Italijanski tisk previdno molči

RIM, 12. jan. Fašistični listi ne prinašajo k izjavam novega francoskega poslanika de Jouvenela nikakega komentarja, v katerem bi uredništvo samo zavzelo stališče napram francoskim ponudbam. Listi priobčujejo samo komentarje svojih pariških dopisnikov. Ta molk je očividno naročen od zgoraj, da ne bi listi s svojo impulzivnostjo kompromitirali pogajanj med Rimom in Parizom, ki so brezdvomno že v teku. Nekateri liste je razburilo De Jouvenelova aluzija, da ni treba italijanskih zahtev jemati na znanje dobesedno, ker se Italijani kot južnjaški narod vse bolj temperamnetno izražajo kakor severnjaki. Listi smatrajo, da hoče De Jouvenel Italijanom odkazati drugi razred pred ostalimi narodi.

dvoma bi takšne pogodbe silno izčistile in olajšale atmosfero v Evropi in zlasti na Balkanu, prizadetim državam pa bi omogočile, da se intenzivne in s sproščenimi silami posvete domačim političnim problemom. Saj za nekaj let bi bila spodbuzana revizionistična politika v Londonu, ki jo dosedaj vodi Italija in ki v prvi vrsti z našim slovenskim ozemljem šari kakor s kako napitnico. Zaupamo, da bo Francija čuvala interese svojega zaveznika, verujemo, da jih bo znala čuvati tudi naša diplomacija. Pri tem ne mislimo le na mejo v Albaniji in na jadransko obal, temveč tudi na naš narodni življenj v Primorju in Istri, kateremu fašistična Italija dosledno odreka vse pravice do narodnega življenja.

-drin.

Jouvenel

Italija bi sklenila sporazum z nami za ceno Albanije

Informacije tukajšnjega dopisnika londonškega »Daily Herald«a, da je Italija pripravljena sprejeti francoske predloge za sporazum s Francijo in Jugoslavijo, ako ji ti dve pustita proste roke v Albaniji, so točne. Italija se zaveda, da v Albaniji čedalje bolj raste odpor med domačim ljudstvom proti italijanskemu prodiranju v deželo. Italijane skrbe tudi milijoni, ki jih je do sedaj investirala v deželi. Zatenkrat ne bi Italija še proglasila carinske zveze z Albanijo, pač pa bi rada postavila vse carnice pod svojo kontrolo. Z dohodki iz carin naj bi se plačevale obresti za italijanska posojila v Albaniji. Že lansko leto je hotela Italija uvesti carinsko kontrolo, letos je ta poskus ponovila. Fašistični Italiji gre za to, da bi se lahko mirno brez vsakega krika, ki bi ga sicer lahko izzvala v evropski javnosti, popolnoma zasedla v Albaniji in s tem na Balkanu. Če bi dobila proste roke v Albaniji, bi Italija baje prenehala s propagando za okupacijo Dalmacije in bi bila pripravljena tudi skleniti pogodbo o nenapadanju z Jugoslavijo. (Po vsem tem postane razumljivo, zakaj je Mussolini po svojem tisku zagnal takšen krik radj trogirskih levov. Mussolini je hotel očividno ustvariti ta incident, da bi se pred svetovnim javnim mnenjem lahko pokazal velikodušnega državnika, ki vse odpušča in se celo odpoveduje deželi, ki je po svoji zunanosti »italijanska«, samo zato, da se ohrani mednarodni mir.)

Bula o Svetem letu

Najmogočnejša manifestacija sodobnega katoličanstva

Rim, 12. jan. tg. Papeževa bula, s katero bo prihodnjo nedeljo pred svetimi vrati cerkve se. Petra dekan protonotarjev msgr. Wilperi proglasil začetek svetega leta, se začneja s tem, da papež kot služabnik med božjimi služabniki pošilja vernikom na vsem svetu apostolske pozdrave in blagoslov. Ta bula, ki je sestavljena v latinskem jeziku, govori najprej o blagodejnem vplivu, ki ga je mogoče pričakovati od prihajanja velikega števila romarjev v Rim, potem pa določa, da se začne sveto leto dne 1. aprila zvečer, ko bo prva večerna služba božja. Ob isti uri prihodnjega leta se bo potem sveto leto končalo. Popolni odpustki se obetajo vsem onim romarjem, ki bodo najmanj 10 dni vsak dan obiskali vse štiri velike bazilike in tam opravili svoje molitve. Med molitvami, ki jih papež priporoča romarjem, je najboljša ona, ki prosu za

dosede vzajemnega, bratskega in odkritosrčnega »delovanja med narodi, da se premagajo sedanje velike gospodarske težkote. Druga molitev je določena za to, da se izprosi čistost in svetost v duhovnem življenju človeka, da se predesem vsa mesta očistijo poganjskega duha, ki jih obdaja in ogroža. Bula vabi na koncu vse narode, da pridejo v sveto mesto, ki ga je določil Zeelihar za središče milosti božje in očiščenje grehov. Končno vabi papež skofe, da se sami postavijo na čelo romarjev in da skrbijo za redno potovanje.

Vse svet posveča temu dejstvu veliko pozornost in mu pripisuje posebno važnost, ker bodo svetoletna slovesnost 1933 najmogočnejša manifestacija katoliške verske misli v izredno važni dobi, ki jo doživlja človeštvo.

Japonska okupacija

Gladko po načrtu

Čansuljan

Peking, 12. jan.

Kitajske čete, ki so se umikale iz Čumenkova ob Velikem zidu, katerega so zasedli Japonci, so se umaknile na kraj med devetimi in desetimi

vrati Velikega zidu z namenom, da zaprejo Japoncem pot, ki pelje v Peking.

Med tem Japonci, kakor poroča nek kitajski funkcionar province Džehol, zasedajo provinco. Na džeholskem teritoriju se nahaja več ko 10.000 japonskih čet. Japonci zbirajo na raznih obmejnih krajih tudi tanke, aeroplane in municijske vozove, iz česar je jasno sklepati, da hočejo provinco Džehol z vseh strani obkrožiti in tako odrezati od Pekinga.

Kitajsko obrambo ob Velikem zidu vodi baje generalni guverner severnega Kitaja, Čansuljan sam.

Japonci zna'o

Tokio, 12. jan. AA. V japonskem vojnem ministrstvu pravijo, da je pokrajina Džehol bistveni del Mandžurije. Kazenska ekspedicija proti elementom, ki delajo nered v Džeholu, je zato čisto interna stvar, ki se tiče samo Mandžurije. Zato se ne more dopustiti nobeno tuje vmešavanje v te stvari. Guverner Džehola je prisegel zvestobo mandžurskemu predsedniku Pouyiju. Zato so tisti, ki kale mir v Džeholu, izven zakona, tisti, ki bi hoteli vdreti v Džehol, pa navadni napadalec. (!)

Kako je bil aranžiran puč v Spaniji

Brez pravega sistema

Madrid, 12. januarja.

Štint nemiri in izgredi, ki so se te dni godili v Spaniji in ki še niso pogasili, nikakor niso pojanjeni, kar se tiče njihovih avtorjev.

Pravljica o monarhistih

Liberalno-socialistična vlada Azane se trudi dokazati, da so izgrede financirali monarhistični emigranti, ki da so v zadnjem času poslali v Spanijo 400 milijonov pezeta. To spravljajo v zvezi tudi z nedavnim pobegom na afriško Zlato obal pregnanih monarhističnih voditeljev, ki so se, kakor znano na francoski jadrnici rešili v francosko kolonijo Dakar. Vendar pa javnost ne verjame v to, od vlade propagirano hipotezo, ampak kaže na anarhiste, s katerimi so najbrž sodelovali tudi komunisti, ki pa to enako kakor anarhistični delavski sindikati odločno tajijo, češ, če bi bili mi napravili revolucijo, bi jo bili temeljito, dočim so sedanjí nemiri bili le početje otročjih elementov. Nekateri menijo, da je bil ta puč aranžiran od znanega prenapetega poslanca Franco, ki je že enkrat kot letalski častnik poskusil podoben avanturistični puč.

Vlada hoče biti stroga

Sprito energičnega pritiska desničarskega in levčarskega časopisa, kolikor priznava republiko, je vlada sklenila, da bo proti pučistom postopala strogo. Imenovala je posebnega sodnika za te dogodke in hoče predložiti parlamentu načrt zakona, da naj bi se vsi pučisti odslej sodili pred senatom, ne pa pred ljudsko poroto. Vlada hoče tudi skrbno preiskovati provenienco orožja in eksplozivnega materiala, ki je bil v toliki količini vtihoapljen v Spanijo.

Tudi med anarhisti vlada anarhija

Splošno pa mislijo, da je bil puč v resnici prirejen od anarhističnih delavskih sindikatov v zvezi s komunisti. Sindikati so imeli namen, da proglasio generalno stavko, obenem pa izvršijo puč z bombami in orožjem. Ker je pa, kakor znano, policija v Barceloni predčasno odkrila veliko zalogo bomb, ki naj bi bile služile v ta namen, so anar-

histi sklenili, da se puč hitro izvrši, preden bi bila oblast zadosti pripravljena. Ta zgrožen načrt v zadnjem hipu je privedel do končnega poloma tega revolucionarnega poskusa. Da pa mora v Spaniji med anarhisti in komunisti vladati tudi neke vrste anarhija, temu je dokaz to, da s. n. pr. v Valenciji hoteli proglasiti stavko socialistični sindikati, da pa so bili proti anarhisti in komunisti.

Večina žrtlev so nedolžni ljudje

Ljudstvo v splošnem, če izvzamemo anarhistično delavsko krilo, obsoja puč, ki je zahteval veliko večino nedolžnih žrtlev. Največ jih je padlo v Barceloni, kjer so pučisti bili zbrani na strehah hiš in so tako s strelom kakor tudi z oken streljali na ceste na policijo, dajali raketne signale s strel in dvakrat v pravih bojnih vrstah napadli orožniško vojašnico na trgu sv. Avguština.

Posamezni izbruhi še trajajo

Nekako zapoznelo so se nemiri razširili v južnih provincah, posebno v Andaluziji, kjer v obliki posameznih bombnih eksplozij in napadov z revolverji trajajo še danes ter so ponekod resnega značaja, kakor n. pr. v Seville, v Cadixu, v Jerez, v Malagi, v Mureiji, v Valenciji in celo na Kanarskih otokih. Vendar se zdi, da je revolucionarno gibanje za nekaj časa zadušeno.

Stvar se nadaljuje

Vlada grozi z vojnim stanjem

Madrid, 12. jan. tg. Neprestane prihajajo od vseh strani poročila o tem, da se oblasti nasle neštevne bombe, in o tem, da se na mnogih krajih vsrjo spopadi in teroristična dejanja. V Valenciji so vrgli bombo v skupino raznašalec nekega monarhističnega lista, pri čemer je bila ena oseba ubita. Vlada je zagrozila, da bo pri ponovnih nemirih takoj razglasila vojno stanje, tako da bo glavne krivce lahko na licu mesta kaznovala. Ta grožnja bo gotovo pomagala, da se bo vrnil mir v deželo.

Boncourouva vlada v nevarnosti?

Pariz, 12. jan. AA. Ministrski svet je soglasno odobril finančne predloge ministra Chérona o izravnavi francoskega državnega proračuna. Chéronovi ukrepi so deloma zelo dalekosežnega pomena in posegajo zlasti v že pridobljene pravice upokojencev in državnih uradnikov. Tako bodo odslej bivši bojevniki prejeli vojne pokojnine šele s 55 letom, pokojnine nanovo poročenih vojnih vdov se popolnoma ukinejo. V načrtu so nadalje revizije raznih drugih pokojninskih prejemkov. Državnim uradnikom pa se znižajo plače od 5-10%. Chéron bo uvedel tudi razne nove dodatne trošarine.

Zdi se, da je večina poslancev proti tem redukcijam. Zato je treba računati s tem, da bodo prihodnji teden, ko pridejo ti Chéronovi predlogi v parlamentu v razpravo, v francoski zbornici važni dogodki.

Pariz, 12. jan. AA. Predsednik francoske vlade Boncour in bivši premier Herriot sta imela da-

nes dopoldne razgovor, v katerem sta se doteknila vseh pomembnejših zunanjepolitičnih in notranjepolitičnih dogodkov.

Po razgovoru je Herriot izjavil novinarjem: Pravkar sem imel zelo prijateljski razgovor s predsednikom vlade.

Ko so novinarji hoteli od Herriota več zvedeti in ga vprašali za njegovo mnenje o finančnih načrtih sedanje vlade, je Herriot dodal: »Zelo pogumni so. Jaz sem zmerom za pogumne rešitve.«

Pariz, 12. jan. AA. Pri današnjih valitvah odbora parlamentarne skupine radikalno-socialistične stranke bi bil lahko kandidiral za predsednika Herriot, ker ni več minister. Toda Herriot je dal sporočiti, da ne bo postavil svoje kandidature, če bi kandidiral še kdo drugi. Šele tedaj je dosedanjí predsednik frakcije Francois Albert izjavil, da postavi svojo kandidato. Poslanci so ga izvolili z vzkliki.

Francoska demarša na Dunaju

Pariz, 12. jan. tg. Kakor pišejo listi, je izvršil francoski poslanik na Dunaju dve demarši pri zveznem kancelarju dr. Dollfussu radi afere italijanskega pošiljanja orožja na Madjarsko. List pravi, da so bile izjave in opravičila dr. Dollfussa v obeh slučajih zelo nezadovoljiva. Tako pravi »Journal«, da so bile te izjave huje kot priznanje samo. Danes se ne more nikomu dopovedati, da bi bil sedaj 15 let po zaključku vojne stari vojni material še vreden popravila in da Italija takega popravila ne bi mogla izvršiti sama. Ali naj svet verjame, da bi imela Italija naenkrat toliko sočutja za brezposelne v Avstriji? Jasno je, da gre pač za prikrito pošiljanje orožja in je treba pri tem ugotoviti, da se avstrijska vlada v zadregi skriva s tajenjem v trenutku, ko bo zopet enkrat dobila milijonsko žarilo v obliki inozemskega posojila.

Praga, 12. jan. tg. Češkoslovaški poslanik dr. Kroll je včeraj po nalogu znanega ministra dr. Beneša obiskal avstrijskega poslanika dr. Mareka, da se informira o tihoapljenju orožja za Madjarsko.

Vlada dr. Maniua je odstopila

Bukarešta, 12. januarja. tg. Romunski kralj je popoldne sprejel zunanjega ministra Titulescu ter odstopivšega notranjega ministra Mihalakea. Ko sta oba zapuščala kraljevo palačo, sta izjavila zastopnikom listov, da je kralj sprejel demisijo vlade, ki jo je podal ministrski predsednik Maniu obenem s spomenico, v kateri je pojasnjeval položaj. Ob 4 popoldne je prišel Maniu zopet v avdienco in je potem izjavil časnikařem, da je kralj končno veljavno odobril odstop vlade. Maniu je dostavil, da je kralju ponovno priporočal sestavo vlade s tem, da pridrži sedanji parlament. Zunanji minister Titulescu, ki začasno opravlja tudi vodstvo romunskega poslanstva v Londonu, bo odstopil kot poslanik in kralju priporočal za naslednika v Londonu državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu Radulescu.

Hudi viharji v Kaliforniji

Newyork, 12. jan. tg. Na južnokaliifornijski obali dirjajo hudi viharji, ki so podrli več sto vrstolov stolpov v petrolejskih okrajih. Škoda znaša mnogo milijonov dolarjev. V pristanišču Los Angeles je vihar odtrgal mnogo ladij. Odtrgana bojna ladja je celo porušila obalo. Pogrešajo 11 mornarjev. Polrgane žice električnega voda z višoka napetostjo so ušale den tanka petroleja. — Brezovje reze z Los Angelesom so prekinjene.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, ponekod nekoliko novega snega, mrzlo.

Pogajanja med nami in Romunijo

— Belgrad, 12. jan. Davi ob 7.50 so dospeli v Belgrad na konferenco romunski delegati. Popoldne ob 5 je zunanji minister Jevtić otvoril v dvorani zunanjega ministristva konferenco naših in romunskih delegatov. Otvoritveni konferenci je prisostvoval tudi tukajšnji romunski poslanik Guranescu. Minister Jevtić je v svojem kratkem govoru pozdravil navzoče delegate ter podal nato kratek opis svojih razgovorov, ki jih je imel s Titulescom o vseh nerešenih vprašanjih med Jugoslavijo in Romunijo. Poudarjal je važnost čimprejšnje rešitve teh vprašanj. To se bo zgodilo tem lažje, ker so vsa ta vprašanja čisto administrativnega značaja. Vsa ta vprašanja so se že večkrat razmotrivala in je neprijetno, da do sedaj še niso bila rešena. Zunanji minister Jevtić je ponovno pozdravil romunske delegate kakor tudi

člane naše delegacije in izrazil željo, da bi vse delegate vodila ista misel, kakor je Titulescu in njega, ter da bi se v teku pogajanj našla odgovarjajoča baza za sporazum v vseh še nerešenih vprašanjih. Nadalje je Jevtić izjavil, da ne dvomi, da je delo obeh delegacij kljub temu težko, čeprav je olajšano s prehodnimi razgovori med njim in Titulescom, ki predstavljajo princip sporazuma za končno rešitev vseh vprašanj, ki bodo stavljena na dnevni red tega sestanka. Po tem kratkem pozdravu je minister Jevtić v spremstvu romunskega poslanika Guranesca zapustil sejno dvorano. Delegati so nato razmotrivali o dnevnem redu za prihodnjo sejo in o načinu dela v komisijah in podkomisijah. Najtežje vprašanje je vprašanje kulturne avtonomije za Romune v Banatu.

V Nemčiji: se položaj kinematografsko izpreminja

Schleicherju se majejo fla

Berlin, 12. januarja. AA. Havas poroča iz Berlina: Zdi se, da je nastal v zadnjih 24 urah v političnem položaju važen preobrat. Medtem, ko si je Schleicher dozdaj prizadeval, da bi dobil pooblastilo za odgovoritev sej državnega zbora do februarja ali celo do marca, se je nenadoma očitno odločil opustiti dosedanje zavlačevalno taktiko in pustiti, da se parlament sestane dne 24. t. m., kakor je bilo prvotno določeno. Schleicher hoče tako izsiliti glasovanje o svoji politiki in pritisniti Hitlerjeve ob zid.

Nacionalni socialisti bi se s svoje strani hoteli ogniti novim volitvam. V ta namen jim ne bi bilo treba storiti drugega kakor dati pobudo za predlog o odgovoritvi parlamentarnega zasedanja, ki bi bil v senatnem svetu državnega zbora, ki se sestane 20. t. m. na sejo, gotovo dobil večino. Tega pa nacionalni socialisti zdaj ne bodo storili, ker nečijo zbuditi videza, da tolerirajo Schleicherjev kabinet.

Pogajanja, ki so se vršila zadnje dni med nacionalnimi socialisti in vlado za dosego parlamentarne premirja, so se tedaj očitno izjalovila. Hitler je dobil kredite od inozemskih bank, posebno od švedskih, in se mu je vrnil pogum, če-

prav ga je po drugi strani precej vznemirilo govorjenje, da sta Strasser in Schleicher sklenila nek tajej pakt. Hitler je brez diskusije zavrnil predlog finančnega značaja, ki mu jih je stavil, kakor zatrjujejo v nekaterih krogih, državni kancelar.

A tudi Schleicherju se ne obeta nič dobrega. Posebno mu je nerodna čedalje bolj naraščajoča opozicija industrijskih in kmetijskih krogov, ki so proti gospodarski politiki sedanje vlade. Vse kaže, da so se zastopniki nemške težke industrije v Westfaliji, posebno plavžarji in premogarski magnati v svojih razgovorih s Papnom odločno izrekli zoper gospodarsko politiko Schleicherjeve vlade.

Da so pa tudi agrarci odločno proti Schleicherju, je posebno dokazal včerajšnji incident, ko so dali v liste ostro izjavo proti kmetijski politiki sedanje vlade. Naposled zahtevajo tudi nemški nacionalci čedalje glasnejše združenje vseh nacionalističnih sil, to je sporazum z nacionalnimi socialisti.

Sprito vsega tega se je Schleicher očitno odločil, da izzove odločitev in da se čimprej predstavi državnemu zboru, čeprav dobro ve, da je nezaupnica vladi — razen če nacionalni socialisti v nekaj dneh ne izpremene svojega zadržanja — neizogibna.

Albanija ima novo vlado

Tirana, 12. jan.

Po dolgem interregnu, ki je nastal vsled demisije vlade, ki je odstopila zaradi zahteve Italije, da se sklene z njo carinska unija, je kriza sedaj rešena s imenovanjem nove vlade.

Vlada je sestavljena tako-le: predsedstvo in začasno vodstvo v imenu narodnega gospodarstva, Pandeli Evangeli; notranje zadeve Musa Juka, ki je imel ta resorč že v prejšnjem kabinetu; zunanje zadeve Ksaver Vili; finance Abdurahman Dibra; prosveta Miras Ivanaj; javna dela Sander Sarači.

Kakšen značaj ima nova vlada, se še ne ve, zdi se pa, da je italofilna, oziroma, da je bila sestavljena pod vplivom Italije, ki prav za prav vodi Albanijo.

Velika amnestija v Bolgariji

Sofija, 12. jan. tg. V sobranju je bila danes sklenjena amnestija za politične zločine, ki obsega tudi emigrante kmetijske stranke. S tem je omogočen povratek tudi v Jugoslaviji živčima bivšima ministroma Kristu Stojanovu in Nedeliju Atanasovu. Znano je, da sta se že lansko jesen hotela oba vrniti v Bolgarijo, ne da bi bila amnestirana, po nalogu vlade pa ju niso pustili čez mejo. Med amnestiranimi se nahajata tudi bivša kmetijska ministra Aleksander Obov in Kosta Todorov, ki sta prepričana pristaša velyugoslovanske ideje in ki sta tekem 10 let emigracije vršila v Jugoslaviji in Franciji živahno propagando proti vsem bolgarskim vladam in macedonskemu gibanju. Ni pa verjetno, da bi se Obov in Todorov poslužila pravice za povratek, ker so jih macedonske organizacije obsodile na smrt. Dalje je amnestirana tudi cela vrsta komunistov. Atentatorji na katedralo Sv. Nedelje pa ne bodo pomiloščeni, kakor tudi nekateri drugi teroristi ne. Če so bili obsojeni radi hudih zločinov, velja za njih amnestija pogojno za tri leta.

Tudi v Grčiji vlada kriza

Atene, 12. jan. AA. Zadržanje opozicije, ki je včeraj skupaj z Venizelom nastopila proti finančnim načrtom vlade, je stališče Caidarisovega kabineta silno otežkočilo. Neprilakovana komplikacija je javnost silno presenetila, tem bolj, ker je Venizelos še nekaj ur pred sejo parlamenta izjavil da bo še nadalje podpiral Caidarisov kabinet.

Voditelji opozicijskih skupin se bodo danes pred začetkom seje parlamenta zbrali na poseben sestanek. Splošno prevladuje mnenje, da bo Caidaris ostal v manjšini. Njegov naslednik bo Kalandaris.

Avstrijski kmetje se puntaio

Gradeo, 12. jan. Pri posestniku Francu Köglhoferju v občini Weissenegg (vzhodna Štajerska), bi morala biti v ponedeljek (javnna dražba nekaj volov in ene krave, ker posestnik Köglhofer ni hotel plačati zasebnih alimentov. Na obvestilo o dražbi in najbrž pod vtišom dogodkov v Vorau so imeli kmetje v hiši omenjenega posestnika ponosni sestanek, katerega so se udeležili številni kmetje iz vse okolice. Pri tem so proti izvršbi pri nikakor ne rešnem posestniku zavzeli stališče, da se mora to preprečiti tako, kakor so storili kmetje voraške okolice. Nek komunistični delavci iz Weizla je pozval kmete, da nastopijo z orožjem proti orožništvu, če bi ga poklical izvršilni organ na pomoč. Kmetje so sklenili, da bodo napadli izvršilne organe z Manlicherjevimi puškami in kosami. Takih pušk imajo kmetje zelo mnogo. Radi tega so oblasti stavile v strogo pripravljenost oddelek orožnikov, ki pa jih nato niso poslali, ker je napovedana izvršba iz vzrokov, ki niso v nobeni zvezi z grožnjami kmetov, v zadnjem trenutku odpadla. Komuniste so ovadili pri okr. sodišču. Značilno pri tem dogodku je, da se vzhodnoštajerski kmetje ne upirajo samo izvršbam kmetijskega zavarovanja, temveč enostavno vsaki izvršbi.

Sydney, 12. jan. AA. Opazovalnica v Riverviewu je zabeležila danes ob 6.12 hud potres. V Goulburnu in Yassu v Novem Južnem Walesu se je podrla več hiš.

Delodajavci proti 40-urniku

Zeneva, 12. jan. AA. Danes sta zastopnika francoske in britanske vlade na konferenci za 40 urni tednik podala razloge, zakaj obe vladi ne moreta pristati na načrt o 40 urnem tedniku. Proti temu načrtu se je izrekel tudi zastopnik danskih delodajalcev.

Zeneva, 12. jan. AA. Na konferenci za 40 urni tednik je danes podal poročilo zastopnik italijanskih delodajalcev Olivetti. Kakor znano, se je konferenca o 40 urnem tedniku sestala na pobudo Italije. Kljub temu se je Olivetti pridružil stališčem ostalih delodajalskih delegatov. Izjavil je, da bi bil 40 urni delovni tednik nepotreben in neizdaten ukrep za rešitev svetovne gospodarske krize. Olivetti je dokazoval, da bi, če se sprejme konvencija o 40 urnem tedniku, ne ostala druga izbira kakor povečati produkcijske stroške in s tem še bolj podražiti življenje, ali pa izkoloviti povečano kupno moč delavcev z znižanjem mezd.

14 kmetov zmrznilo

Bukarešta, 12. januarja. AA. V Romuniji vlada silen mraz, ponekod pa divjajo veliki snežni viharji. V gozdu pri Rameniosaratu je zmrznilo 14 kmetov, ki so se vračali od volitev in jih je zalotil snežni vihar.

Po Donavi plavajo veliki kosi ledu. Več železniških prog je snežni vihar zametel.

„Gšef“ je prvo

Washington, 12. jan. z. Zunanjepolitična komisija je odklonila predlog predsednika Hooverja, da se prepove izvoz orožja v one države, ki se vojskujejo.

Anglija je zadovoljna

London, 12. jan. AA. Po podatkih o prekomorski trgovini Velike Britanije leta 1932 je znašal uvoz 703.133.000 funtov sterlingov. Leta 1931 pa 892.175.000 funtov. Izvoza iz Velike Britanije je bilo leta 1932 skupno 365.138.000 funtov, napram 380.164.000 v prejšnjem letu. Številke o reekspрту so: leta 1932 50.914.000, leta 1931 pa 61.035.000.

Casopisje priobčuje o teh podatkih v splošnem ugoden komentar in pravi, da je bila angleška trgovina v tem letu hude gospodarske stiske zmeroma zadovoljiva. »Daily Telegraph« ugotavlja, da je angleški izvoz, ako izvzamemo Zedinjene države, večji kakor pri vseh drugih državah. Če pa upoštevamo tečajno razliko, dobimo, da je angleški izvoz leta 1932 celo prekosil ameriškega. Prav tako poudarjajo listi tudi dejstvo, da je primanjkljaj v zunanji trgovini Velike Britanije lani padel napram prejšnjemu letu. »Morning post« smatra, da je primanjkljaj tudi posledica nizkih cen in ugotavlja s priznanjem, da je primanjkljaj nazadoval tudi zaradi novih angleških carin. V decembru 1932 je znašal angleški uvoz 60.634.000 funtov je padel napram novembru za 1 milijon. Izvoz pa je bil 32.445.000 funtov, novembra pa 32.445.000 funtov.

Kreugerjeve golitije

Washington, 12. jan. AA. Bančna komisija, ki je imela nalog, da prouči, kako so v Zedinjenih državah prodajali papirje Kreugerja in Tolla, je končala svoje delo in izdala poročilo. Iz tega poročila izhaja:

1. da so še na dan Kreugerjeve smrti prodali v New Yorku 165.000 delnic, večinoma po nalogu iz Pariza, ko v New Yorku Kreugerjeva črti še ni bila znana;

2. da so bila za ameriške bone izdana nezadostna jamstva, tako da so lastniki teh bonov v Ameriki izgubili iz tega naslova 20 milij. dolarjev;

3. da je izgubilo 50 milijonov dolarjev v nemških bonih;

4. da Ivar Kreuger najbrž ni bil pri popolni pameti.

Sofija, 12. jan. tg. Ko se je nočjo poslanec Martulkov vračal v svoje stanovanje na periferiji mesta, je neznan napadalec oddal nalo pet strelcev. Martulkov je bil le lahko ranjen. Napadalec je pobegnil in ga niso mogli ujeti.